

Almanya'da Okul ve Eğitim

Almanya'ya sığınmış veya yeni gelmiş ebeveynler için bir rehber

Destekleyen:

Die Beauftragte der Bundesregierung
für Migration, Flüchtlinge und
Integration

Yayıncı:

**Ethno-
Medizinisches
Zentrum e.V.**

Impressum

MiMi – Schule und Bildung

Herausgeber:

Ethno-Medizinisches Zentrum e.V.
Königstraße 6, 30175 Hannover

Konzeption, Inhalt, Erstellung:

Duale Hochschule Baden-Württemberg
Villingen-Schwenningen (DHBW) – Institut für Transkulturelle Gesundheitsforschung
Ethno-Medizinisches Zentrum e.V. (EMZ e.V.) – MiMi Integrationslabor Berlin

Förderung: Beauftragte der Bundesregierung für Migration, Flüchtlinge und Integration

Projektleitung: Ramazan Salman (EMZ e.V.), Prof. Dr. Dr. Jan Ilhan Kizilhan (DHBW)

Redaktion: Claudia Klett (DHBW), Anne Rosenberg (Projektkoordinatorin), Anette Metzger, Ramazan Salman, Soner Tuna, Ali Türk, Dr. Dursun Tan, Mustafa Yalcinkaya, Lütfi Salman, Miray Salman, Lajos Fischer, Bernd Neubauer, Prof. Dr. Jan Ilhan Kizilhan

Layout und Satz: eindruck.net, 30175 Hannover

Illustrationen: deanhills.com, 55130 Mainz

Übersetzung: Dolmetscherdienst – Ethno-Medizinisches Zentrum e.V.

Alle Rechte vorbehalten. Das Werk ist urheberrechtlich geschützt. Jede Verwendung in anderen als den gesetzlich zugelassenen Fällen bedarf deshalb der vorherigen schriftlichen Genehmigung durch den Herausgeber.

Diese Publikation können Sie jederzeit über die Webseiten „www.mimi-gegen-gewalt.de“ oder „www.bildung-und-schule.info“ in folgenden Sprachen anfordern:

Arabisch, Deutsch, Englisch, Farsi, Französisch, Italienisch, Kurdisch, Polnisch, Rumänisch, Russisch, Serbisch/Bosnisch/Kroatisch, Spanisch und Türkisch.

1. Auflage · Stand: Dezember 2021

Bu yazı basit dille yazılmıştır. Bazı kesintiler ile – Basit Dil Ağı (Netzwerk Leichte Sprache) kurallarına dayanmaktadır.

Basit dille yazılmış olmasından dolayı cinsiyet belirten yazı tarzından kaçınılmıştır. Tüm kişisel tanımlamalar tüm cinsiyetler için eşit olarak geçerlidir. Dilin kısaltılmış biçimi yalnızca editoryal amaçlar içindir ve herhangi bir değeri yansıtmaz.

Giriş

Sevgili Ebeveynler ve Veliler

Okul zamanı çocukların ve gençlerin yaşamında önemli bir yer tutar. Okul çocukların tüm hayatını şekillendirir. Yani okulda edinilen tecrübeler ileriki yaşam için de önemlidir. Dolayısıyla çocukların ve gençlerin bu dönemde özel desteğe ihtiyaçları bulunmaktadır.

Bu rehber size Almanya'da okul ve eğitim konusunun yasal temelleri hakkında genel bilgi verir.

Burada Alman okul sistemini tanıyacaksınız: Değişik okul formları, eğitim türleri ve okul mezuniyetleri.

Çocuğunuzun okul zamanı veya eğitimi sırasında ebeveyn veya velisi olarak nelere dikkat etmeniz gerektiğini öğreneceksiniz.

Çocuğunuzun okula veya meslek eğitimine iyi bir başlangıç yapması için tavsiyeler alacaksınız.

Okul başlangıcı veya okul süreci ile ilgili pek çok özel soru için bir danışmanlıktan yararlanmanın büyük faydası olur. Bu rehber şahsi bir danışmanlığın yerini tutmaz. Size sadece Almanya'daki okul ve eğitim hakkında temel bilgileri aktarmayı amaçlar. Çocuklarınızın iyiliği için.

Danışmanlık imkanlarından yararlanın. Yakınınzdaki bir danışman ile görüşmeye çalışın.

1. Yasal temeller

Almanya'da kimler okula gidebilir?

Eğitime erişim temel bir insan hakkıdır. Bu, şu anlama gelir: Her insan okula gitme hakkına sahiptir. 1948 tarihli Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinde dahi şu madde yer almaktadır:

Herkes eğitim hakkına sahiptir.

İnsanların nereden geldiği veya nerede bulunduğu önemli değildir ve bu Almanya için de geçerlidir.

Çocukların okula gitmesi gerekir mi?

Evet. Almanya'da **zorunlu eğitim** bulunmaktadır. Bu şu anlama gelir: Çocukların okula gitmesi gerekir. Bu zorunluluk Almanya'daki tüm çocuklar için geçerlidir. Hem kız, hem de erkek çocuklar için aynı derecede geçerlidir.

Geçici oturma izni bulunan sığınmacı çocuklar için zorunlu eğitim, ilk ikamet yerinden taşındıktan sonra başlar. Bu da en fazla 3 ay içinde gerçekleşir.

İlk ikamet yeri, sığınmacıların Almanya'ya ilk geldiklerinde kaldıkları yerdir.

Çocukların okula gitmeye hakkı vardır. Geçici oturma izninden bağımsız olarak bu hakları bulunmaktadır.

Almanya'da zorunlu eğitim normalde **12 yıldır**. **Tam zamanlı zorunlu eğitim ve yarı zamanlı zorunlu eğitim** olarak da bilinen **zorunlu meslek eğitimi** olmak üzere ikiye ayrılır. İstisnai durumlarda zorunlu eğitim süresi kısaltılabilir.

Tam zamanlı zorunlu eğitim

Tam zamanlı zorunlu eğitim ilkokul ile başlar. Bu da normalde **6 yaşındadır**. 9. yeya 10. sınıfta sona erer. Bu, eyalete göre değişiklik gösterir. Gençler genelde bu sırada **15 veya 16 yaşında** olurlar.

Zorunlu mesleki eğitim

9. veya 10. sınıftan sonra bir **meslek eğitimine** başlayan gençlerin **meslek okulunda** derslere devam etmeleri gerekir. Bu gençler için **zorunlu meslek eğitimi** geçerlidir. Bu eğitim genellikle **3 yıl** sürer ve **meslek eğitiminin tamamlanması** ile sona erer.

Meslek okuluna genellikle haftada bir kez veya bir yıl içinde birbirini takip eden birkaç hafta içinde blok olarak devam edilir. Bu, eğitimin çeşidine bağlıdır. Kalan zamanda gençler devam ettikleri bir işyerinde bu mesleğin uygulamasını öğrenirler.

Zorunlu meslek eğitimi, başka bir okula giden gençler için geçerli değildir. Başka okullara örnek olarak lise (Gymnasium), meslek ihtisas okulu (Berufs-Fachschule) veya yüksek okul (Hochschule) verilebilir. Fakat bu okullar için de aynı kural geçerlidir: Ancak 12 yılın ardından zorunlu eğitim sona erer.

Bazı gençlerin aşağıda sayılan durumlarda meslek okullarında **mesleğe hazırlayıcı derslere** devam etmeleri gerekir:

- Bir meslek eğitimine başlayamadılarsa
- Başka bir okula devam etmiyorlarsa
- Belli bir yaşa ulaşmadılarsa

Almanya'da her çocuk ve gencin eğitim hakkı bulunmaktadır. Yaklaşık 6 yaşından itibaren zorunlu eğitim sözkonusudur. Okul ücretsizdir.

Eğitim, toplum içinde aktif bir yaşam için önemli bir koşuldur. Okulda çocuklar ve gençler Almanca öğrenirler. Ayrıca ilerideki meslekleri için temeller de burada atılır.

Okul çocuklar için önemli bir yerdir. Burada beraberce tecrübeler edinirler. Okul, çocuklar için günlük yaşamlarında bir dayanaktır. Özellikle Almanya'ya yeni gelen çocuklar için bu daha da önemlidir.

2. Almanya'da hangi okul çeşitleri ve eğitim türleri bulunmaktadır?

Alman okul sistemi 3 aşamadan oluşur: İlköğretim düzeyi, ortaöğretim düzeyi I ve ortaöğretim düzeyi II. Her eğitim düzeyinin içinde değişik eğitim türleri olan farklı okullar bulunur. Eğitim türü, belli bir okul diploması ile sonuçlanan okul eğitimini ifade eder.

Almanya'da okul eğitimini eyaletler birbirinden bağımsız olarak belirlerler. Dolayısıyla farklı eyaletlerde farklı tanımlamalar ve kurallar geçerli olabilir.

İlkokul/İlköğretim düzeyi (Grund-Schule/Primarstufe) – Genellikle 6 ile 10 yaş arası

İlkokul, ilköğretim düzeyi (Primarstufe) olarak da adlandırılır. (Primar, ilk anlamına gelmektedir).

Tüm çocuklar ilk 4 yıl **ilkokula** giderler. Berlin ve Brandenburg eyaletlerinde bu süre 6 yıldır.

İlkokullarda beraberce öğrenme, çocukların sosyal davranışlarını geliştirir. Sosyal davranış, insanların birbirleriyle nasıl geçindiklerini ifade eder. Her çocuğun okulu başarıyla bitirmek için olabildiğince eşit şansının olması gerekir.

Ebeveynler çocuklarının devam edeceği ilkokulu kendileri serbestçe seçemezler. Genellikle çocukların hangi ilkokula başlayacakları ailelere bildirilir. Burada olabildiğince ebeveynlerin yaşadığı yere en yakın okullar belirlenir.

İlkokulda çocuklar hesaplamayı, okumayı ve yazmayı öğrenirler. Ayrıca yaşadıkları yerin doğası ve tarihi gibi bazı temel bilgileri de öğrenirler.

Trafikte nelere dikkat edilmesi gerektiği veya yüzme gibi bazı temel beceriler de çocuklara öğretilir.

Sınıflarda çocuklar ayrıca sosyal beceriler de kazanırlar. Başkalarıyla beraber olmanın çocuklara faydası olur.

Ortaöğretim/Ortaöğretim düzeyi I (Mittlere Stufe/ Sekundarstufe I) – Genellikle 10 ile 16 yaş arası

Ortaöğretim aynı zamanda ortaöğretim düzeyi I (Sekundarstufe I) olarak da adlandırılır (sekundar, ikinci anlamına gelmektedir).

Ortaöğretim değişik eğitim türlerinden oluşur. Eğitim türü, çocukların ilgi ve yeteneklerine göre belirlenmiştir.

3 tane eğitim türü bulunmaktadır

- Temel eğitim okulu (Hauptschule)
- Ortaokul (Realschule)
- Lise (Gymnasium)

Eğitim türleri, eyaletlere göre farklı okul formlarında sunulmaktadır.

Belli eğitim türüne odaklanmış okul formları bulunur. Örneğin temel eğitim okulu (Hauptschule veya Mittelschule), ortaokul (Realschule), lise (Gymnasium) gibi.

Bazı okul formları temel eğitim okulu (Hauptschule) ve ortaokul (Realschule) eğitiminin ikisini de kapsar. Örneğin Baden-Württemberg'deki Werk-Real-Schule'ler gibi.

Bazı okul formları ise her 3 eğitim türünü de kapsar. Örneğin karma okul (Gesamtschule), ortak okul (Gemeinschaftsschule), yüksek okul (Oberschule) ve semt okulları (Stadtteilschule) gibi.

Bu okullarda önce öğrenciler beraberce eğitim görürler. Eğitim türüne göre dağılım daha sonra gerçekleşir. Veya sadece belli branşlarda dağılım gerçekleşir. Bu tür okullarda ne tür bir okul derecesi bitirileceğine karar vermek için daha fazla süre kalır. Çocuklar burada özel imkanlarla teşvik edilirler. Özellikle beraber ve sosyal bir şekilde öğrenme çok önemlidir.

Temel eğitim okulu (Hauptschule/Mittelschule)

Temel eğitim okulunda (Hauptschule) ilköğretim bilgileri derinleştirilir. Özellikle pratik yetenekler geliştirilir.

Bu okulların hedefi bir meslek seçimine ve ikili (dual) meslek eğitime hazırlamaktır. Almanya'da birçok meslek, ikili meslek eğitimi ile edinilir. Burada ikili ile kastedilen 2 öğrenme yerinin olmasıdır: Uygulamanın yapıldığı işyeri ile meslek okulu.

Meslek okulunda ilgili meslek için önemli olan teorik bilgiler öğretilir. Ayrıca matematik, Almanca ve İngilizce de öğretilir.

Temel eğitim okulu (Hauptschule) normalde 9. veya 10. sınıfta

Temel eğitim okulu diploması (Haupt-Schul-Abschluss) ile sona erer. Gençler mezun olduklarında genellikle 15 ila 16 yaşındadırlar. Temel eğitim okulu diploması (Haupt-Schul-Abschluss) farklı eyaletlerde farklı isimlerle de adlandırılabilir.

Mesela mesleki yeterlilik (Berufsbildungs-Reife) veya ortaokul mezuniyeti (Abschluss der Mittel-Schule) gibi.

Bu eğitimden sonraki imkanlar: Normal bir temel eğitim okulu diploması, **ikili meslek eğitimine erişim** sağlar.

Bazı mesleklerde, meslek eğitimi için yer bulma şansı oldukça yüksektir. Bunlardan bazıları şunlardır:

- Mekanik ile ilgili meslekler. Örneğin kesme makinesi operatörlüğü
- Gastronomi alanındaki meslekler. Mesela konaklama sektöründe uzman personel
- Üretim ve zanaat alanındaki meslekler. Mesela marangozluk, kuaförlük.
- İnşaat sektöründeki meslekler

İyi bir bitirme karnesi olanların 10. sınıfa veya ileri eğitim meslek okuluna devam etme imkanları da bulunmaktadır. Mesela **meslek ihtisas okulu** (Berufs-Fachschule) gibi.

Meslek ihtisas okullarında (Almanca kısaltması BFS) tam gün eğitim verilir. Meslek liselerine devam edebilmek için temel eğitim okulu mezuniyeti (Haupt-Schul-Abschluss) veya orta eğitim mezuniyeti (Mittlerer Bildungs-Abschluss) gerekir.

Meslek liseleri değişik eğitim yolları sunarlar. Örneğin mesleki temel eğitim, yüksekokul yetkinliği (Fachschul-Reife) (orta eğitim diploması/Mittlerer Bildungs-Abschluss) veya tanınmış bir (teorik ders ağırlıklı) meslek okulu diploması (anerkannter schulische Ausbildungs-Beruf).

Ortaokul (Realschule)

Ortaokulda gençler temel eğitim okullarına kıyasla daha fazla teorik bilgi öğrenirler. Teorik bilgiler düşünme yoluyla daha fazla güçlendirilir. Uygulama daha azdır. Fakat ortaokulda da gençler pratik yetenekler kazanırlar.

Ortaokul eğitiminin gençleri meslek eğitimine veya ileri eğitim okuluna (weiterführende Schule) hazırlaması gerekir.

Ortaokul eğitimi genellikle 10. sınıfta **orta eğitim diploması** (Mittlerer Bildungs-Abschluss) ile sona erer. Buna ortaokul diploması (Real-Schul-Abschluss) veya orta yetkinlik (Mittlere Reife) adı da verilir. Gençler genellikle mezun olduklarında 16 yaşında olurlar.

Bu eğitimden sonraki imkanlar:

Orta eğitim diploması **neredeyse tüm ikili meslek okullarına erişim** sağlar.

Ayrıca **teorik ders ağırlıklı meslek eğitime** (schulische Berufs-Ausbildung) de erişim sağlar.

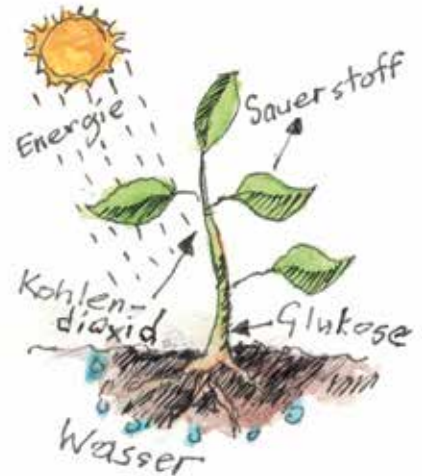
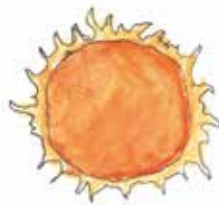
Mesela öğrencilerin güzel notlar alması gibi özel koşullarda **ileri düzey orta eğitim diploması** (erweiterter Realschul-Abschluss) da alınabilir. O zaman **ileri eğitim okuluna** (weiterführende Schule) devam edilebilir.

Bu okullardan, teknik yüksekokullara, belli branştaki veya genel yüksekokullara erişim mümkün olur. Bu okullardan alınan diploma üniversite eğitime kapı açar.

Lise eğitimi (Gymnasialer Bildungsgang)

Lise eğitiminde teorik bilgilerin aktarılması en önemli sırada yer alır. Teorik bilgileri kolaylıkla ve istekle öğrenen çocuklar ve öğrencilere yönelik bir eğitimidir. Pratiğe dayalı bilgiler daha az önemlidir.

Hedef, üniversiteye veya zor bir meslek eğitimine hazırlamaktır.

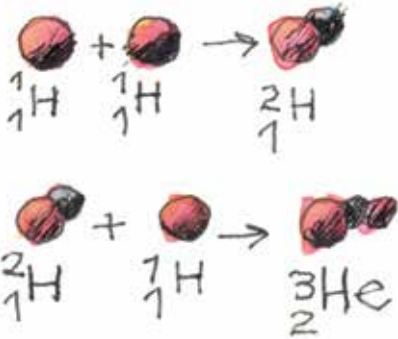
Lise eğitiminin birinci bölümü (Sekundarstufe I) 5. sınıftan 9. veya 10.sınıfa kadar olan eğitimi kapsar. Bu, eyalete göre değişiklik gösterir. Bu eğitimi 3 yıllık bir eğitim dönemi daha takip eder. Bu da lise eğitiminin ikinci bölümünü (Sekundarstufe II) oluşturur. Lise eğitiminden **genel yüksek okul yeterlik derecesi** (Allgemeine Hochschul-Reife) ile mezun olunur. Buna **Abitur** denilir. Abitur' u başaran kişilere de Abiturient (lise mezunu) denilir. Gençler bu sırada genellikle 17 ile 19 yaşları arasında olurlar.

Bu eğitimden sonraki imkanlar:

Genel yüksekokula yeterlik derecesi, **üniversitelerde ve yüksekokullarda eğitime** imkan tanır. Fakat lise eğitiminden sonra da bir meslek eğitimine başlanabilir. Lise mezunlarının genellikle meslek eğitiminin süresini kısaltma imkanları olur.

Lise eğitiminin ikinci bölümü (Oberstufe/ Sekundarstufe II) – genellikle 16 yaşından 18 veya 19 yaşına kadar sürer

Öğrenciler lise eğitiminin ikinci bölümüne ya liselerde veya her üç eğitim türünü de içeren okullarda devam ederler. Lisenin bu bölümü son 3 okul yılını kapsar.

Özel ihtiyacı olan çocuklar ve gençler için okullar

Belli desteğe ihtiyacı olan veya engeli bulunan çocuklar yukarıda sayılan okullara devam edebilirler. Bu çocuklar okullarda belli destek imkanlarından yararlanırlar.

Bazı çocuklarda ileri derecede fiziksel veya zihinsel engellilik durumu olabilir. O zaman normal bir devlet okuluna devam edemezler. Mesela işitme veya görme engeli olan çocuklar gibi. Ya da büyük öğrenme güçlüğü bulunan çocuklar gibi. Bu tür çocuklar için özel okullar bulunur. Bu okullar öğrencilerin özel ihtiyaçlarını tanırlar. Bu okullarda sınıflar bulunmaz. Öğretmenler de özel eğitimidirler.

Almanca'yı çok az konuşan veya hiç konuşamayan çocuklar ve gençler için özel okul bulunmaz. Bu çocuklar için yukarıda sayılan okullarda özel imkanlar bulunur. Bu sayede çocuklar Almanca öğrenirler.

Okul süreci

Okul, okulda olup bitenler hakkında düzenli bilgiler sunar. Genellikle sınıf öğretmenleri veli toplantılarında bu görevi üstlenirler. Veli toplantılarına sınıftaki tüm öğrencilerin velileri ile sınıf öğretmenleri katılır. Sınıf öğretmenleri, içinde bulunulan öğrenim yılı ile ilgili bilgiler verirler. Siz de çocuğunuzun okuldaki durumu hakkında endişeleriniz varsa sınıf öğretmenlerine sorular yöneltebilirsiniz.

Önemli: Almanya'daki okullarda kız ile erkek arasında ayırım gözetilmez. Kızlar ve erkekler beraber eğitim görürler. Spor ve yüzme dersleri de genelde beraber görülür.

Okul hakkında daha fazla bilgiyi internette de bulabilirsiniz:

Almanya'da okul – şimdi anlıyorum artık!

www.bpb.de/system/files/dokument/pdf/Schule-in-Deutschland_Ansicht-doppelseitig.pdf

3. Çocuğuma nasıl destek olabilirim?

Çocuğunuza okuldan önce ve okul eğitimi sırasında nasıl destek olabileceğimize dair değişik tavsiyeler bulunur.

Okula başlamadan önceki tavsiyeler

Çocuklar okula başlamadan önce bazı temel kurumlara gidebilirler. Bu kurumlar eğitim sisteminin **ilk aşamasını** oluşturur.

Bu temel kurumlar **kreşler** ve **çocuk yuvalarıdır**. Buralarda çocuklara yaşlarına uygun bir şekilde bakılır. Çocukların oyun oynamak için yerleri olur. Teşvik edilirler ve okula hazırlanırlar.

Pek çok çocuk için buraya gitmeleri gelişimleri açısından çok önemlidir. Bu kurumlara devam etmek isteğe bağlıdır.

Çocuğın bir kuruma devam etmesi veya evde ailesi tarafından bakılması Almanya'da kalma hakkını etkilemez.

Çocuğa bir kurumda bakılmasının bazı faydaları vardır:

- Çocuklar emin ellerde olur. Ebeveynler bu süre içinde resmi dairelerdeki işlerini halledebilirler, Almanca öğrenebilirler veya çalışabilirler.
- Almanca'sı olmayan çocuklar burada **Almanca** konuşmayı öğrenirler.
- Çocuklar yaşlıları olan başka çocukları tanırırlar. Çocuklara uygun bir ortamda bulunurlar.

Hangi gündüz çocuk bakımevi çocuğum için uygundur?

Ebeveyn veya veli olarak gündüz çocuk bakımevinin amacını ve günlük programını öğrenmeniz önemlidir. Ancak o zaman bakımevinin sizin ailenize uygun olup olmadığına karar verebilirsiniz. Bu konuyla ilgili başka ebeveynlerle de görüşün.

İnternette bununla ilgili bilgiler bulabilirsiniz. Örneğin:

Almanya'da gündüz çocuk bakımı ile ilgili **videolar**.

Şu dillerde mevcuttur: Arapça, Almanca, İngilizce, Darice/Farsça, Fransızca.

www.youtube.com/channel/UC10FroO4AoHTp8JLM9EUw0g

Gündüz çocuk bakımevleri üzerine bilgilendirici **kitapçıklar**:

Şu dillerde mevcuttur: Arapça, Almanca, İngilizce, Farsça, Fransızca, Tigrinya.

www.bmfsfj.de/resource/blob/120876/aeb4bd50ba2a811c4d5fb2e0a1a56ef9/herzlich-willkommen-in-unserer-kita-data.pdf

Ayrıca ilgili kurumdan ve bulunduğunuz yerdeki ebeveyn derneklerinden de bilgi alabilirsiniz. Çok iyi Almanca [bilmeseniz](#) dahi kurumun çalışanları ile görüşün. Kültürel veya dini bakımdan tereddütleriniz olsa dahi sorularınızı sorun.

Çocuğumun bir gündüz çocuk bakımına devam edebilmesi için ne yapmam gerekir?

Bir yaştan üzerindeki her çocuğun **gündüz bakımevi imkanlarından yararlanma hakkı** bulunmaktadır. Bu, Sosyal Kanun'un VIII. kitabının 24. paragrafında yer almaktadır. Bu madde, en geç ilk ikamet yerinden taşındıktan sonra, mülteci çocuklar için de geçerlidir.

Gündüz çocuk bakım imkanından yararlanmanın baş kriteri bakım yeri bulmaktır. Bu yer için başvuruda bulunmanız gerekir. Başvurunun nasıl yapılacağı yaşanan yere göre değişiklik gösterebilir.

Konuyla ilgili bilgileri aşağıdaki kurumlardan edinebilirsiniz:

- Bulduğunuz yerin belediyesinin idari işler bölümünden
- Gençlik dairesinden
- Doğrudan ilgili günlük çocuk bakımeviden.

Birincil eğitim imkanları çoğunlukla ücretlidir. Eğer kazancınız çok düşükse masraflardan muaf tutulabilirsiniz. Bunun için ilgili gençlik dairesine başvuruda bulunmanız gerekir.

Çoğunlukla günlük çocuk bakım evlerinde bütün çocuklar için yer bulunmamaktadır. Fakat böyle bir yer için hakkınız vardır.

Hangi eğitim türü çocuğum için uygundur?

Lise eğitimi (Gymnasium) en yüksek mesleki imkanları sunar. Fakat temel eğitim okulu (Hauptschule) ile ortaokul (Realschule) diplomaları da mesleki açıdan veya okul eğitimi ileletmek için güzel imkanlar sunar.

Pekçok işyeri uygulamaya dayalı meslek eğitimine değer verir. Meslek eğitimi yapanların güzel ilerleme imkanları bulunur. Önemli olan çocuğun yeteneklerine uygun karar vermektir.

Bu konuyla ilgili ücretsiz bilgi ve danışmanlık için Federal İş Ajansı'nın (Bundesagentur für Arbeit) internet sayfasına başvurabilirsiniz:

www.arbeitsagentur.de/bildung

Çocuğunuz için iyi bir eğitim daha günlük çocuk bakım evinde başlar. Çocuğunuz kendisini okulda iyi hissetmelidir. Dersleri rahatça takip edebilmelidir. Çocuğunuzun iyi bir bitirme derecesine ulaşabilmesi gerekir.

Dolayısıyla devam edeceği eğitim türünün ve okulun seçiminde çocuğunuz ile birlikte karar verin!

Çocuğunuza destek olun. Fakat onu büyük bir baskı altına sokmayın. Çok fazla baskı strese yok açabilir. Stres de çocuğu hasta edebilir.

Eğitim türüne kim karar verir?

İlkokul ğretmenleri son sınıfta her ocuk için bir **ilkokul tavsiyesi** (Grund-Schul-Empfehlung) hazırlar. Bu tavsiyede çocuğa en uygun eğitim türü belirtilir. Bu tavsiye çocuğun notlarına ve öğrenme alışkanlıklarına dayandırılır. Öğretmenler ebeveynler veya veliler ile bu tavsiye üzerine görüşürler.

Öğretmenin tavsiyesi bütün eyaletlerde bağlayıcı değildir. Siz ocuğunuz için daha yüksek bir eğitim türünü de isteyebilirsiniz. Bu durumda bir test, görüşme veya bir deneme dersine katılm gerekebilir. Bu uygulamada eyaletlere göre farklılıklar olur.

Konuyla ilgili daha fazla bilgiyi ileri eğitim okulundan da (weiterführende Schule) edinebilirsiniz.

Çocuğum okulda problem yaşarsa ne yapabilirim?

Çocuğum ğrenme güçlüğü çekiyor

ğrenme ile ilgili problem olması durumunda irtibat kurulacak en önemli kişi, ilgili dersin **ğretmenidir**. Eğer birden fazla derste problem varsa o zaman sınıf ğretmeni ile görüşün. Normalde ğretmenler severek yardımcı olurlar. Size tavsiyelerde bulunurlar. Bu şekilde çocuğunuza destek olabilirsiniz. Dolayısıyla iyi Almanca bilmeseniz bile çekinmeyin ve öğretmenle görüşün.

Çocuğum sınıfında veya okulunda kendisini iyi hissetmiyor

Pekçok okulda **sosyal hizmetler** için bir büro bulunur. Burada pedagojik uzmanlar çalışır. Pedagojik uzmanlar çocuklar ve gençlere özel problemlerinde destek olurlar. Siz veya çocuğunuz pedagojik uzman ile bir görüşme ayarlayabilirsiniz. Öğretmen veya diğer öğrencilerle problemlerin olması halinde de sosyal hizmetler yardımcı olabilir.

Pekçok okulda rehber öğretmenler de bulunur. Bu öğretmenler genel olarak tüm problemlerde, eğitim türünün ve mesleğin seçiminde de yardımcı olurlar.

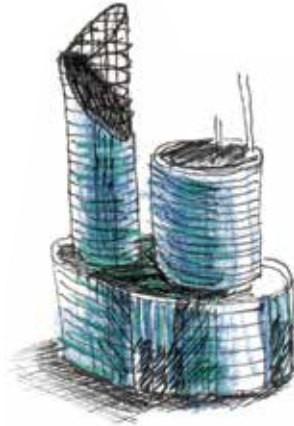
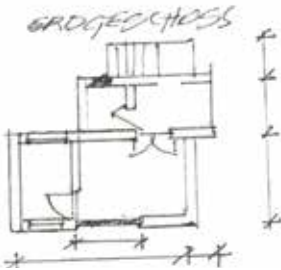
Görüşmeler gizli tutulur. Yani konuşulan konular üçüncü kişilere aktarılmaz.

İlgili kişilerin telefon numaraları ve e-posta adresleri genellikle okulun internet sayfasından veya okul sekreterliğinden temin edilebilir.

Çocuğum konsantre olamıyor, üzgün veya çekingen. Çocuğum çabuk sinirleniyor ve agresif.

Bu gibi durumlarda psikolojik bir baskı veya bir hastalık söz konusu olabilir. Çocuğunuz davranışlarını kendisi tam olarak belirleyemiyordur.

Ruhsal bir rahatsızlık ancak bir doktor muayenesi ile tespit edilebilir. **Çocuk doktoru** veya **aile hekiminizden** randevu alın. Burada alternatif tedavi yöntemleri hakkında da bilgi alırsınız.

4. Almanya'ya yeni geldik

Hangi sınıf, hangi okul çocuğum için uygundur?

Yeni gelen çocuklar ve gençler genellikle yaşlarına uygun sınıfa devam ederler.

Eğitim ve okul türünün seçiminde gelen yerdeki okul süreci dikkate alınır. Bazen çocuklar ve gençler kaçış nedeniyle veya gelen ülkedeki şartlardan dolayı uzun zaman okula gidememiş olabilirler. Bu durum da dikkate alınır. Bu gibi durumlarda bazen alt sınıflara da devam edebilirler.

Tam hangi sürecin uygulanacağı eyaletlere göre farklılıklar gösterir. Okula alınmadan önce okulda veya ilgili resmi dairede ebeveynler ile görüşme yapılır.

Genellikle çocuğun veya gencin öncelikle **Almanca dilini** öğrenmesi gerekir. Ancak bu şekilde derslere katılabilirler. Bununla ilgili olarak eyaletlerde ve okullarda farklı modeller bulunmaktadır:

- Bazen çocuklar normal sınıflarına devam ederken yanısıra destekleyici dil dersi görürler.
- Bazen okulların ayrıca hazırlık sınıfları bulunur. Bu sınıflarda yeni gelen çocuklar ve gençler başlangıçta tamamen veya kısmen ders görürler. Bu sayede olabildiğince hızlı bir şekilde Almanca dilini öğrenmeleri hedeflenir.

Çocuğumu okul başlangıcında nasıl destekleyebilirim?

Ebeveyni veya velisi olarak çocuğunuzun hayatındaki en önemli kişi sizsiniz. Özellikle ülkesini ve alıştığı ortamı terketmiş çocuklar için bu çok daha büyük önem taşır.

Elinizden geldiğince çocuğunuza dayanak olun

Küçük ritüeller burada yardımcı olur. Bunlar düzenli olarak birlikte yaptığınız şeylerdir. Mesela her gün beraberce çay içme veya beraberce dua etme. Çocuğun yaşına göre beraberce şarkı söyleme de olabilir.

Çocuğunuzu deneyimleri ve endişeleri üzerine konuşmaya teşvik edin. Aynı şeyleri tekrarlasa dahi onu sabırla dinleyin.

Çocuk ve gencin gelişimi için bir bu kadar önemli başka bir konu da çevresini tanimasıdır. Bu sayede komşularına, sınıfına, oyun parkına alışır.

Bunun için gerekli en önemli kriter Almanca diline hakim olmak ve Almanya'daki günlük hayatı tanımaktır. Her ikisini de başarmanın en kolay yolu uzun zamandır Almanya'da yaşayan veya burada doğan çocuklar ile kaynaşmaktır.

Okul ve günlük çocuk bakım evlerinin sundukları imkanlardan yararlanın

Okul veya yuvada yapılan veli toplantıları, veli görüşme günleri ve bilgilendirme günlerine katılın. Almanca'yı bilmiyor veya çok az anlıyor olsanız dahi katılın. Bu imkanlar öğretmenler, ebeveynler ve çocuklar arasındaki ilişkiler için çok önemlidir.

Birçok okulda öğleden sonraları **etüd imkanları** bulunur. Buralarda çocuklar ödevlerini yapıp oyunlar oynayabilirler.

Ayrıca okullarda **çalışma grupları** (Arbeits-Gemeinschaften) bulunur. Kısaca AG olarak tanınırlar. Buralarda çoğunlukla haftalık olarak ortak faaliyetler sunulur. Mesela koro, tiyatro, spor, resim ve elişi gibi. Bu faaliyetlere katılım gönüllüdür ve ders saatleri dışında yapılırlar. Çocuğunuzun bu faaliyetlere katılmasını sağlayın.

Ailedeki zorluklarla nasıl başa çıkılır?

Her ailede bazen problemler olur. Özellikle zor şartlarda bu daha çok görülür.

Örneğin;

- bir kişi işsiz ise
- çok az para varsa
- ebeveynler arasında problem varsa

Bu gibi durumlarda yardım isteyin. Yardımı kabul edin. Bundan utanmaya gerek yoktur.

İnternette kendi dilinizde sunulan bazı imkanları bulabilirsiniz:

<https://mimi-gegen-gewalt.info-data.info/>

Yaşama koşulları da zor olabilir. Beraber yaşanılan konaklama yerleri veya ilk kabul tesisleri genellikle zordur. Aileler sıkışık ortamlarda uzun süreleri beraber geçirmektedirler. Bu durum eşler arasında ve aile içinde stres yaratabilir.

Stresten nasıl kaçınabilirim?

- Kendinize çalışma, oynama, yeme ve uykunun belli saatlerde yapıldığı günlük bir plan hazırlayın
- Haftalık plan oluşturun
- Planı herkesin görebileceği bir yere asın.
- Çocuklarınızın televizyon, internet veya sosyal medya imkanlarını yaşına uygun olarak kullanmasına dikkat edin.

Çocuğunuza bir perspektif oluşturun

Perspektif ileriye bakmak demektir. Yani:

- Çocuğum gelecekte ne bekliyor?
- Çocuğumun hangi istek ve ihtiyaçları vardır?

Ailenizde düzenli olarak bu sorular üzerine konuşun. Çocuğunuzun ciddiye alın. Ayrıca çocuğunuzun meslek tercihleri hakkında da zamanında konuşun. Çocuğunuzun bir hedefi olursa daha kolay ve başarılı bir şekilde okuyabilir.

Çocuğunuzun neyi iyi yaptığına dikkat edin ve bundan dolayı kendisini övün.

Şunu hiç unutmayın: Çocuklar öğrenmeyi severler. Çocuklar başarıyı severler. Çocuklar ebeveynlerini mutlu etmek ve gururlandırmak isterler!

5. Seçilmiş danışmanlık imkanları

Okul ve meslek eğitimi konusunda

Eğitim ve Katılım için Göçmen Organizasyonlarının Federal Ebeveyn Ağı (Bundeselternnetzwerk der Migrantenorganisationen für Bildung & Teilhabe – bbt)

bbt ebeveynleri çocuk yuvası, okul ve eğitim konularında çok dilli bilgilendirir.

Çok dilde online danışmanlık da mümkündür.
www.kebik.de

İş Ajansı'nın mesleki danışmanlığı

İş Ajansı'nın mesleki danışmanları buldukları eyaletin eğitim sistemini tanımaktadırlar. Bir sonraki okul diplomasının nasıl alınabileceği konusunda bilgilendirirler. Ayrıca ikili meslek eğitimi veya teorik ders ağırlıklı meslek eğitimi hakkında da danışmanlık sunarlar. Buradan bulunduğunuz yerde kişisel bir görüşme ayarlamak için randevu alabilirsiniz:
Telefon: 0800 4 555500 (ücretsiz)

Federal İş Ajansı'nın meslek yönlendirme ve meslek seçimi için online bilgi portalı

Bu sayfada ne tür meslekler olduğuna dair genel bilgiler bulunur. Burada ayrıca hangi mesleğin size veya çocuğunuza uygun olduğuna da bakabilirsiniz.

Gençler için:

<https://planet-beruf.de/schuelerinnen>

Ebeveynler ve veliler için:

<https://planet-beruf.de/eltern-und-erziehungsberechtigte>

Finansal yardımlar konusunda

Eğitim ve katılım paketi (Bildungs- und Teilhabepaket)

Maddi durumu düşük olan aileler eğitim ve katılım paketi (Bildungs- und Teilhabepaket) kapsamındaki finansal destek için başvuruda bulunabilirler.

Aşağıdaki ihtiyaçlara yönelik başvuruda bulunulabilir.

- Okul gezileri
- Okul ihtiyaçları
- Okul ulaşım ücretleri
- Öğle yemeği

Federal Aile İşleri, Yaşlılar, Kadınlar ve Gençlik Bakanlığı'nın aile portalı, hizmetler ve yerel irtibat kişileri hakkında bilgi sağlar:

<https://familienportal.de/familienportal/familienleistungen/bildung-und-teilhabe>

Ayrıca şehir idaresinde (Stadt-Verwaltung) veya ikamet ettiğiniz yerin bölge müdürlüğünde (Landrats-Amt) irtibat kişileri bulabilirsiniz.

Psikolojik danışmanlık konusunda

Okul psikolojik danışma merkezleri

Okulla ilgili problemlerde okul psikolojik danışma merkezlerinden (schul-psychologische Beratungs-Stelle) yardım alabilirsiniz.

Bu merkezler aşağıdaki konularda yardımcı olurlar:

- Öğrenme ve konsantrasyon güçlükleri
- Sınav korkusu
- Öğretmenlerle problemler
- Sınıf içinde problemler

Öğrencilere, ebeveynlere ve velilere danışmanlık sunarlar.

Danışmanlık ücretsizdir ve gizlilik esasına dayanır. Yani danışman, görüşülen konu hakkında başka kişilere bilgi veremez.

Bu merkezlere doğrudan başvurulabilir. Okula haber vermek gerekmez.

Almanya'daki okul psikolojik danışma merkezlerini buradan bulabilirsiniz:
www.schulpsychologie.de

E-posta yoluyla danışmanlık da sunulabilmektedir.

Almanya'da Okul ve Eğitim

Bu rehber Almanya'daki okul ve eğitim konusu ile ilgili bilgileri içerir. Göçmen, sığınmacı ve ülkeye yeni göç etmiş ebeveynleri bilgilendirmeyi amaçlamaktayız.

İnternet sayfamızdan broşur ısmarlanabilir veya akıllı telefonlar ve bilgisayarlar için broşurn online versiyonu kullanılabilir: „www.bildung-und-schule.info“ und „www.mimi-gegen-gewalt.de“

Bu rehber „MiMi-Göçmenler ile şiddeti nleme“ (MiMi-Gewaltprvention mit Migranten) projesi kapsamında pekçok dilde hazırlanmıştır.

Das Kooperationsnetzwerk:

**Ethno-
Medizinisches
Zentrum e.V.**

DHBW
Duale Hochschule
Baden-Württemberg
Villingen-Schwenningen
Department of Mental Health
and Addiction

Diakonie
Rantau-Mnsterdorf

LANDKREIS

**MARBURG
BIEDENKOPF**

bipoli
Bildungspolitische
Initiative e.V.

**Ich bin halbes
BRD
EHRENAMT**

Kreis Gütersloh
weltgewandt & bodenständig

**Sächsische
Landesvereinigung für
Gesundheitsförderung**

ANKOMMEN
Netzwerk für Grkommene

Verband Kinder- und Jugendberufet Hamburg e.V.
Fachverband für die Offene Arbeit mit Kindern und Jugendlichen

Diese Broschüre wird gefördert durch:

Die Beauftragte der Bundesregierung
für Migration, Flüchtlinge und
Integration

Takdim eden: